

Jonge historicus verzamelt getuigenissen over het bombardement op Mortsel

Zingen tijdens de bommen

De jonge historicus Pieter Serrien (23) is de auteur van het boek *Tranen over Mortsel*, maar hij noemt zichzelf liever de regisseur. Samen met leerlingen uit de derde graad van het middelbaar onderwijs verzamelde hij getuigenissen van het bombardement op Mortsel.

Op 5 april 1943 om 15.30u wierpen Amerikaanse bommenwerpers meer dan 225 ton bommen over Mortsel. Het doelwit was de Duitse vliegtuigenfabriek ERLA Werke, maar slechts enkele bommen troffen daadwerkelijk deze werkplaats. De rest viel op het centrum van Mortsel en doodde 936 burgers, waaronder meer dan 200 kinderen. Meer dan 1300 mensen raakten gewond. Het bombardement op Mortsel was een van de zwaarste bombardementen tijdens de Tweede Wereldoorlog in de Benelux.

Naar aanleiding van de 65ste verjaardag van het bombardement, wilde de stad Mortsel een herdenkingsboek uitgeven. Leerlingen uit de hoogste jaren van enkele Mortselse middelbare scholen interviewden hiervoor meer dan 200 getuigen. De jonge historicus Pieter Serrien uit Kontich stelde het boek samen. Tijdens een Erasmusverblijf in Engeland had hij kennisgemaakt met de sociale geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog. Een les over het dagelijkse leven tijdens bombardementen had hem zo aangegrepen dat hij besloot zijn licentiaatsverhandeling over het bombardement op Mortsel te schrijven. En daardoor was hij natuurlijk de geknipte auteur voor het boek.

Je noemt jezelf liever regisseur dan auteur?

"Ik heb de verhalen in het boek niet zelf geschreven. Dat hebben de getuigen en de leerlingen gedaan. Ik heb ze bij elkaar gebracht, geordend, geselecteerd en er een coherente tekst van gemaakt. Ik ben de regisseur die

gezegd heeft: nu mag deze persoon iets zeggen en nu deze. Het boek leidt de lezer via de verschillende getuigenissen doorheen Mortsel. Ik heb de getuigenissen gegroepeerd volgens locatie. Zo krijg je steeds een samenhangend beeld van wat er op elke plaats is gebeurd." "Ik bekijk het een beetje als een puzzel die ik heb samen gelegd. Zo las ik het in-

Er waren zelfs getuigen die hun verhaal nog nooit eerder verteld hebben"

Pieter Serrien.

Foto Joris HERREGODS

Hoe verliep dat allemaal?

"In september 2007 heeft de stad Mortsel een oproep gedaan om getuigen te vinden van het bombardement. Daarop hebben veel mensen gereageerd. De stad heeft iedereen gecontacteerd en die mensen zijn dan allemaal geïnterviewd door de leerlingen van de scholen. Er zijn meer dan 230 interviews afgelegd. De leerlingen schreven de interviews uit en mijn opdracht bestond erin om er een boek van te maken. De meest geslaagde interviews zijn geselecteerd voor het boek. Maar ik heb wel geprobeerd om mensen van alle leeftijden in het boek te krijgen. Omdat de meeste getuigen destijds nog kinderen waren, heb ik ook soms wat oudere getuigenissen gebruikt om een volledig beeld te krijgen."

Er hebben heel veel mensen meegewerkt aan het project: leerlingen, getuigen, leerkrachten ...

En de gesprekken tussen de leerlingen en de getuigen?

"Heel erg goed. De leerlingen waren erg gefascineerd door het oorlogsverhaal. In het begin was er soms wel enige terughoudendheid bij de getuigen, maar eens de tongen los kwamen, vielen alle remmingen weg. De leerlingen hoorden verhalen over hun eigen stad die ze niet kenden en de meesten waren echt aangegrepen door de histories. Ook voor de getuigen was het doorgaans een erg positieve ervaring. De meerderheid van hen was zelf kind of jongere tijdens het bombardement en vond het heel belangrijk om het verhaal aan de jongeren van vandaag te kunnen vertellen. De jongeren van nu zijn veel minder bevooroordeeld over de oorlog, hebben weinig voorkennis en onderbreken de getuigen niet, zo krijg je heel eerlijke getuigenissen. Er zijn zelfs een heel aantal getuigen die hun verhaal nog nooit eerder hadden verteld."

Er zijn ook getuigenissen opgenomen van arbeiders van de ERLA fabriek. Na de oorlog werden deze mensen vaak aanzien als collaborateurs omdat ze voor de Duitsers hadden gewerkt. Vonden zij het makkelijk om hierover te praten?

"De jongeren noch het boek vellen een oordeel. Het was niet de bedoeling om een wetenschappelijk boek te schrijven. Het boek is geen verslag van wat er is gebeurd, en het gaat niet om de context van de oorlog of wie schuldig was aan het bombardement. Het is een boek dat de herinnering wil bewaren aan de mensen die het bombardement hebben meegemaakt. Zowel zij die het hebben overleefd als zij die erin gestorven zijn."

Aline SAX

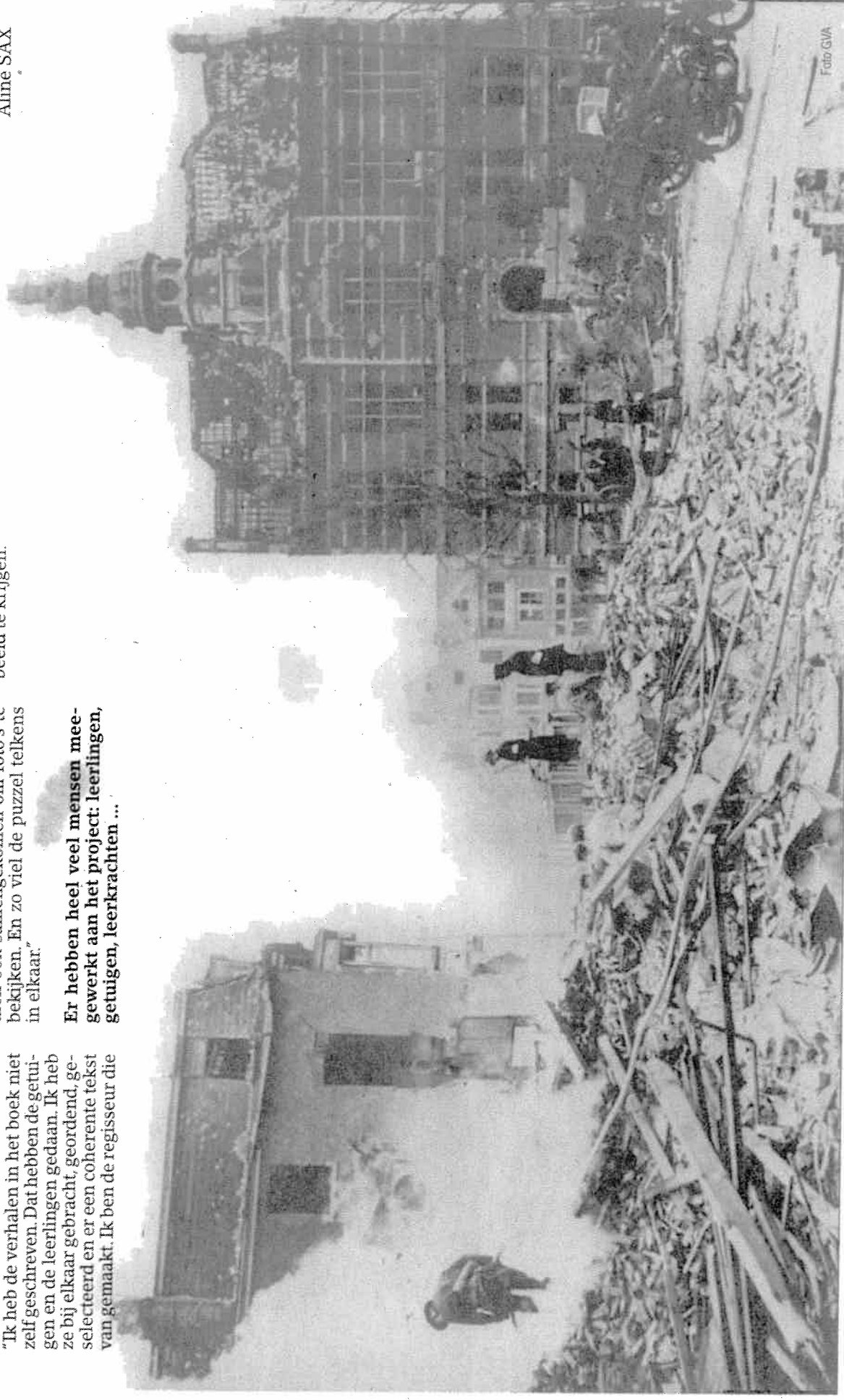

Foto GVA